

Motion till riksdagen 2021/22:1721

av **Emma Hult och Mats Berglund (båda MP)**

Avgiftsfri utbildning för alla

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en avgiftsfri utbildning för alla och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs en uppföljning för att se vilka konsekvenser införandet av studieavgifter har fått och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Vid terminsstart 2011 infördes studieavgifter för de studenter som kom till Sverige för att studera vid svensk högre utbildning från ett land utanför EU/ESS. Att utbildning ska vara avgiftsfri har länge varit en grundpelare i det svenska utbildningssystemet. De som väljer att studera vidare gynnar hela samhället med sin kunskap och därför är det också samhället som ska stå för kostnaden. Detta möjliggör avgiftsfria studier vid högre svensk utbildning, för alla.

Kunskap är en rättighet

Kunskap är en rättighet och det ska inte spela någon roll i vilket land man är född om det ska kosta pengar att studera i Sverige eller inte. Högre utbildning i Sverige ska vara avgiftsfri, för alla.

Sverige är ett land som är i behov av fler utbildade medborgare. En del branscher är helt beroende av de internationella studenter som väljer att komma till Sverige för att studera och sedan stannar kvar och bidrar med sin kunskap till våra svenska företag.

En del av de studenter som kommer hit för att studera väljer sedan att ta med sig kunskapen hem och på så sätt bidra till en bättre utveckling i sitt hemland. För Sverige är det viktigt att få ta del av studenternas erfarenheter men också att få förmedla vår kunskap till resten av världen.

Då andelen internationella studenter blivit lägre sedan införandet av studieavgifterna har vissa lärosäten tvingats lägga ner utbildningar eftersom underlaget blivit för dåligt. Istället för att alla får ta del av kunskapen har införandet av avgifterna nu resulterat i att ingen får den.

Kvalitet i högre utbildning

Ett av argumenten för att införa avgifter i svensk högre utbildning var att använda intäkterna för att höja kvaliteten i utbildningen. Resultatet blev dock det motsatta då antalet internationella studenter drastiskt minskat vid de svenska lärosätena. Då färre internationella studenter väljer att komma till Sverige för att studera, går de svenska studenterna miste om deras erfarenheter och Sverige som land miste om deras kunskap. Det höjer inte kvalitén i svensk högre utbildning. Internationalisering och en bredd av perspektiv är en central kvalitetsaspekt i högre utbildning.

För att höja kvalitén i svensk högre utbildning behövs satsningar som främjar innovation, kopplingen till forskningen och mer undervisningstid.

Kostnader för högre utbildning

Givetvis ska högre utbildning få kosta pengar. Det är dock samhället som ska stå för kostnaden och inte individen. Oavsett om studenten är född i Sverige, Frankrike eller Indien så ska svensk utbildning vara avgiftsfri.

I den statliga utredningen Studieavgifter i högskolan (SOU 2006:7) konstateras det att ett stipendiesystem måste införas samtidigt som studieavgifter införs för att Sverige inte ska tappa sina utländska studenter. Det stipendiesystem som utlovades infördes inte i en tillräckligt omfattning. Sverige har tappat en stor del av sina utländska studenter och kostnaderna för detta är inte bara direkta utan också långsiktiga då utbildningar tvingats läggas ner, vilket har lett till att kunskap aldrig förmedlas och att svenska företag inte fått möjlighet att rekrytera rätt personal.

Stipendier är en dyr lösning på problemet som skapades då studieavgifter infördes. Stipendier är en dålig lösning för att minska dagens snedrekrytering, dels för att medlen är begränsade, dels för att alla inte har samma förutsättningar att söka stipendierna.

Sverige bör avskaffa studieavgifterna för internationella studenter och se till att stärka svensk högre utbildning med riktiga satsningar på breddad rekrytering, forskningsanknuten utbildning, mer tid till undervisning och en vetenskapligt grundad pedagogik.

Emma Hult (MP)

Mats Berglund (MP)